

Pienviljelijän vaihtoehdot

Kurjen kylän Junnin talossa oli 1870-luvulla renki Otto Kustaanpoika ja piika Johanna Lindman. Heidän asuttavakseen tuli naimisiin menon (1884) jälkeen Pyölniittu –niminen torppa. 26 vuotta myöhemmin 1910 Otto jäi leskeksi vaimo Johannan kuoltua 47-vuotiaana. Perheen kolme lasta; August, Ida ja Olga olivat käyneet kansakoulua, rippikoulun ja aikuistuneet. Vuoden 1913 vaiheilla perhe valmisteli muuttoa uuteen kotiin Maljamäen kylään, josta oli erotettu isän kotitilan naapurista kahdeksan hehtaarin suuruinen Pajapellon tila. Junnin torpan nimi kohosi perheen sukunimeksi.

Uuden kodin rakennusten valmistuminen kesti vuosia, muistitiedon mukaan asuinrakennus siirrettiin Kurjesta. Ilmeisesti pohjakaavaa laajennettiin päätykamarin ja suuren lautarakenteisen kuistin verran. Vuonna 1915 August Pyölniittu käytti muistivihkoon mm. sisarensa Olgan kansakoulun laskentovihkoa, johon merkitsi muistiin mm. muuttokuormat, joita kuljetettiin Kurjesta Maljamäkeen. Hevoskuormia oli kaikkiaan 148 kpl. Merkintöjen mukaan uuden tuvan katon laki valmistui 15.10.1913, lehmät ja lampaat muuttivat Pajapelloon 22.12.1913, talli ja aitta saivat vesikatteen seuraavana kesänä, vuonna 1915 valmistuivat porstua, riihi ja päätykamari.

Otto Pyölniittu kuoli 19.1.1917. 30-vuotiaasta Augustista tuli pientilan isäntä. Ida oli 27-vuotias ja Olga 22-vuotias. Kenelläkään sisaruksista ei ollut avioliittoa näköpiirissä. Perheeseen kuului myös kasvattipoika Arvi. Tulevaisuus vallankumousajan suhdanteissa mietitytti Augustia. Arkiaskareissa hän pyrki mahdollisimman tehokkaaseen ajankäyttöön ja siveelliseen elämäntyyliin. Kurinalaisuus oli ainoa tapa löytää aikaa myös lukemiselle ja haaveidensa tieteelliselle uralle keksijäksi. August oli kirjoittanut säännöllisesti päiväkirjaa muutaman vuoden, vuoden 1917 aikoihin sen sivut alkavat kellonajalla täsmennetyllä päiväyksellä – usein kirjoitusajankohta on varhainen aamu.

Päiväkirjan alaotsikolla *Taloudelliselta...* A.P. paljastaa varovaisen ja pitkäjänteisen luonteensa. 5pv 4,41 a Syysk. 1917 (lyhennetty): ”Mitä mahdollisuuksia sitte olisi, että minä möisin palstatilani? Minulle on avoinna neljä tietä, mikäli nyt muistan. 1) Pysyä nykyisellä paikallani. Silloin hitaasti kehityn, kuten tähänastisesta näkyy, siihen asemaan, että eteeni aukenee viides tie: Saan vapaasti tehdä henkistä työtä. Tässä asemassa on koko joukko etuja ja epäkohtia. Mutta muita teitä kulkemalla täytyy saada lisätä etuja tai vähentää epäkohtia ennekuin kannattaa. 2) Myydä paikka, ja ruveta koroilla eläjäksi. Se kyllä olisi ensialuksi mahdollista. Mutta jos olisin myynyt esim. neljä vuotta takaperin silloisilla hinnoilla, niin miten voisi niillä rahoilla nyt herkutella koroilla eläjänä? Ja, jos elintarpeet neljän vuoden kuluttua ovat kahrenkertaisissa hinnassa, sekä rahakorko 48, niin entäs sitte? Saattaa olla, ettei niin käy, mutta enpä halua joutua edes sellaiseen vaaraankaan. 3) Myydä ja ostaa toinen. Kannattaakseen täytyy toisen tilan olla joko halvemman tai paremman. Parempaa palstatilaa ei juuri löydy. Entä joku teollisuusyritys? Saattaa kylläkin tuottaa 50% voittoa, mutta kun ottaa huomioon minun huonon liikemieskykyni ja haluni, niin on paremmin mahdollista, että menestyn huonosti. Sitä paitsi menestyksen täytyy olla suuremman, jotta vaihto kannattaisi. 4) Entä joku toimi: kauppa-apulainen, konttoristi jne. Voin kyllä kilpailla hyvin monella alalla, sillä tulen toimeen pienellä palkalla: tupakatta, kahvitta jne. Mutta mitä siitä vaihdosta voittaisin? Voitto kyllä saattaa olla ratkaisevan suuri, mutta näin ennakolta nähden se ei ole varma. Enkä vähääkään halua arpapeliin.”

August Pyölniittu noudatti ”ensimmäistä vaihtoehtoaan”, pysyi tilallaan, joka siirtyi virallisesti hänen ja kahden sisarensa yhteiseksi omaisuudeksi. Naimattomat August, Ida ja Olga elivät Pajapellon tilalla perheenä koko elämänsä 1970-luvulle saakka. August eli pisimpään, 92-vuotiaaksi vuoteen 1979.

Pyölniitun perheen koti on säilytetty museona Paimion Maljamäen kylässä. Sen tehtävänä on säilyttää näiden ihmisten muistoa ja tehdä tunnetuksi August Pyölniitun omintakeista työtä itseoppineena tiedemiehenä, järjestöaktiivina ja pienviljelijänä, jota kutsuttiin Paimion viisaaksi. August Pyölniitun kirjallisen jäämistön

laajuus Paimion kotiseutuarkistossa on useita hyllymetrejä. Päiväkirja Imönöp väapo = Elämän työni on laajuudeltaan yli tuhat sivua.

Pyölniittupäivää maailman ainoan Pyölniitun perheen kunniaksi vietetään 25.7. klo 12-15 August Pyölniitun museossa Paimion Maljamäen kylässä. Anna-Liisa Järvinen ja Kenneth Strömberg lukevat otteita Pyölniitun päiväkirjasta klo 12.30 ja 13.30.